

**ҚАЗАҚСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ
ІШКІ ІСТЕР
МИНИСТРЛІГІ**

**МИНИСТЕРСТВО
ВНУТРЕННИХ ДЕЛ
РЕСПУБЛИКИ
КАЗАХСТАН**

010000, Астана қаласы,
Тәуелсіздік даңғылы, 1
тел.: 8 (7172) 72 22 31
электрондық мекенжай: kense@mvd.gov.kz

010000, город Астана
проспект Тәуелсіздік, 1
тел.: 8 (7172) 72 22 31
электронный адрес: kense@mvd.gov.kz

**Қазақстан Республикасы
Парламенті Мәжілісінің
депутаттарына**

2025 жылғы 30 қаңтардағы
№ДС-45 хатқа

Құрметті депутаттар!

Қазақстан Республикасының Ішкі істер министрлігі сотталған әйелдерге рақымшылық жасау мүмкіндігі туралы депутаттық сауалды қарап, мынаны хабарлайды.

Мұндай рақымшылық актісін қолдану туралы ұсыныс тұжырымдамалық түрде сақталады.

Бүгінгі таңда 6399 әйел қылмыстық құқық бұзушылық жасағаны үшін жазасын өтеп жатыр, оның 2692-сі бас бостандығынан айыру орындарында ұсталса, 3707-сі пробациялық бақылауда (ПҚ).

Қазақстан Республикасы Қылмыстық кодексінің 78-бабына сәйкес, Ауырлығы аз және орташа қылмыстары үшін сотталған 1220 әйел (ТМ-157, ПҚ-1064) жазасын өтеуден босатылуы мүмкін.

Сонымен қатар, зорлық-зомбылыққа байланысты емес қылмыстар жасағаны үшін 2002 әйел сотталды, олардың 1766-сы алғаш рет, ал 150-і ауырлығы шағын және орташа қылмыстар жасаған.

Өз кезегінде ауыр және аса ауыр қылмыстар жасаған 5055 әйелге (ТМ – 2535, ПҚ-2520) жаза мерзімін қысқарту мүмкін.

Рақымшылықты қарау кезінде жасалған қылмыстың ауырлығымен қатар сотталғандардың әлеуметтік жағдайын қосымша ескеру ұсынылады: 29 мүгедек әйел (I топ – 3, II топ-3, III топ – 15), 60 жастан асқан 243 әйел (ТМ-152, ПҚ-91), 13 жүкті әйел, 58 жас балалары бар (3 жасқа дейін), сондай-ақ 226 көп балалы ана.

Бас бостандығынан айыруды жазаның неғұрлым жеңіл түріне ауыстыру жолымен (3910) өтелмеген талап-арыздары бар әйелдер үшін жазаны жеңілдетуді көздеу қажет.

Алайда, Қазақстан Республикасы Конституциясының 14-бабының талаптарын ескеру қажет, оған сәйкес заң мен сот алдында барлығы тең. Ешкімді жынысына байланысты кемсітуге болмайды.

Әлеуметтік осал адамдар санатына жататын сотталған ерлер саны 920 адамды құрайды (*I және II топтағы мүгедектігі бар адамдар мүгедек балаларды тәрбиелеп отырған ҰОС қатысушыларына, зейнеткерлерге, толық емес отбасыларға*).

Сонымен қатар, бірінші рет сотталғандарды және зорлық-зомбылықсыз қылмыстар жасағандарды босату мәселесі жәбірленушілердің құқықтарын қорғауды ескере отырып, одан әрі талдауды қажет етеді.

Осылайша, екі мыңнан астам сотталғанды босату бюджетті күніне 5,8 млн. теңгеге дейін үнемдеуге әкеп соғуы мүмкін (*I сотталғанға жалпы шығындар күніне – 2900 теңге, тиісінше жылына 2,1 млрд.теңге*).

Бұл шара гуманизм қағидаттарын, мемлекеттің әлеуметтік саясатын қолдауды, әйелдерді бейімдеуді, олардың отбасылық құндылықтарын нығайтуды және балалардың құқықтарын сақтауды, сондай-ақ ҚАЖ түзеу мекемелерінде өтеушілердің жүктемесін азайту есебінен мемлекеттік шығыстарды оң тайландыруды және сотталғандарды ҚАЖ мекемелерінде ұстау жағдайларын жақсартуды көрсету болып табылады.

Сонымен қатар, қылмыстардан зардап шеккен азаматтар арасындағы наразылық көңіл-күй және рақымшылық жасағандар арасында қайталанған құқық бұзушылықтардың ықтималдығы сияқты тәуекелдер болуы мүмкін.

Құрметпен,

**Қазақстан Республикасының
Ішкі істер министрі**

Е. Саденов

 Сағымбаев М.

 8 (7172) 72-30-58

m.sagymbaev@mvd.gov.kz

**ҚАЗАҚСТАН
РЕСПУБЛИКАСЫ
ІШКІ ІСТЕР
МИНИСТРЛІГІ**

**МИНИСТЕРСТВО
ВНУТРЕННИХ ДЕЛ
РЕСПУБЛИКИ
КАЗАХСТАН**

010000, Астана қаласы,
Тәуелсіздік даңғылы, 1
тел.: 8 (7172) 72 22 31
электрондық мекенжай: kense@mvd.gov.kz

010000, город Астана
проспект Тәуелсіздік, 1
тел.: 8 (7172) 72 22 31
электронный адрес: kense@mvd.gov.kz

**Депутатам
Мажилиса Парламента
Республики Казахстан**

К №ДС-45 от 30.01.2025 года

Уважаемые депутаты!

Министерство внутренних дел Республики Казахстан, рассмотрев депутатский запрос о возможности применения амнистии к осужденным женщинам, сообщает следующее.

Предложение о применении подобного акта амнистии концептуально поддерживается.

На сегодняшний день 6399 женщин отбывают наказания за совершение уголовных правонарушений, из них 2692 содержатся в местах лишения свободы и 3707 находятся под пробационным контролем (СП).

В соответствии со статьей 78 Уголовного кодекса Республики Казахстан, 1220 женщин (ИУ-157, СП-1064), осужденных за преступления небольшой и средней тяжести, могут быть освобождены от отбывания наказания.

Кроме того, за преступления, не связанные с насилием, осуждены 2002 женщины, из которых 1766 впервые, а 150 совершили преступления небольшой и средней тяжести.

В свою очередь, совершившим тяжкие и особо тяжкие преступления – 5055 женщинам (ИУ-2535, СП-2520) возможно сократить сроки наказания.

При рассмотрении амнистии предлагается наряду с тяжестью совершенного преступления дополнительно учитывать социальное положение осужденных: 29 женщин с инвалидностью (I группа – 3, II группа – 3, III группа – 15), 243 женщины старше 60 лет (ИУ-152, СП-91), 13 беременных женщин, 58 с малолетними детьми (до 3-х лет), а также 226 многодетных матерей.

Необходимо предусмотреть смягчение наказания для женщин, имеющих непогашенные иски (3910), путем замены лишения свободы на более мягкий вид наказания.

Однако следует учитывать требования статьи 14 Конституции Республики Казахстан, согласно которой, все равны перед законом и судом. Никто не может подвергаться какой-либо дискриминации по мотивам пола.

Количество осужденных мужчин, подпадающих под категорию социально-уязвимых лиц, составляет 920 человек (*лица с I и II группой инвалидностью, приравненные к участникам ВОВ, воспитывающие детей инвалидов, пенсионеры, неполные семьи*).

Между тем, вопрос об освобождении впервые осужденных и совершивших ненасильственные преступления, требует дальнейшего анализа, с учетом защиты прав потерпевших.

Таким образом, освобождение более чем двух тысяч осужденных, может привести к экономии бюджета до 5,8 млн тенге в день (*общие затраты на 1 осужденного в день – 2900 тенге, соответственно, 2,1 млрд тенге в год*).

Данная мера будет являться демонстрацией принципов гуманизма, поддержки социальной политики государства, адаптации женщин, способствовало укреплению их семейных ценностей и соблюдения прав детей, а также оптимизации государственных расходов и улучшению условий содержания осужденных в учреждениях УИС за счет снижения нагрузки отбывающих в учреждениях УИС.

Вместе с тем, возможны такие риски как протестные настроения среди граждан, пострадавших от преступлений и вероятность повторных правонарушений среди амнистированных.

С уважением,

**Министр внутренних дел
Республики Казахстан**

Е. Саденов

✍ Сагымбаев М.

☎ 8 (7172) 72-30-58

m.sagymbaev@mvd.gov.kz